

Onderwerp Nadere informatie Grand Theatre

Steller S. de Graaf

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 42 Bijlage(n)

Ons kenmerk 4948946

Datum 01-04-2015 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 4 maart hebben wij u vertrouwelijk geïnformeerd over de financiële problemen bij Stichting Grand Theatre (GT). Op 10 maart stuurden wij u een brief waarin wij aangaven dat wij het verzoek van de raad van toezicht (rvt) om extra financiële ondersteuning hebben afgewezen en wat onze motieven daarvoor waren. Wij hebben u toen ook toegezegd om nadere informatie te geven over de context van GT, het ontstaan van de problemen, de wijze waarop wij door de Stichting GT geïnformeerd zijn en onze rol in het toezicht op de Stichting GT.

Inmiddels heeft de raad van toezicht het faillissement van de Stichting Grand Theatre aangevraagd. In deze brief verstrekken wij u toegezegde nadere informatie en de vervolgstappen die wij willen nemen voor mogelijke continuering van de activiteiten die GT uitvoerde.

Historische context

Het GT was tot en met 2012 een productiehuis met subsidie van zowel rijk, provincie als gemeente. In het GT werden jonge makers begeleid om producties op een groter podium te brengen. Veel talenten hebben hun oorsprong in het Grand, zoals bv Club Guy & Roni, Ola Mafaalani van het NNT, de Jongens). De medewerkers van het Grand hadden en hebben qua expertise een uitstekende naam in het land als het gaat om coproduceren van voorstellingen (bv voor Noorderzon en Oerol), talentontwikkeling en scouting en daaraan gekoppelde avontuurlijke en eigenzinnige programmering. Dat het pand (eertijds een leegstaande bioscoop) ooit gekraakt is, vervolgens door vrijwilligers werd gerund met een culturele invulling en vanuit die positie uiteindelijk een toonaangevende rol in het landelijke culturele veld heeft verkregen, maakt dat de naam Grand Theatre een positieve en voor velen een nostalgische en romantische uitstraling heeft. GT bouwde daarin tot ver over de landsgrenzen een goede naam op.

Het productiehuis werd ook goed gefaciliteerd: het rijk subsidieerde het Grand Theatre voor deze functie met 750 duizend euro structureel en het Grand kreeg daarnaast 5 ton subsidie van de gemeente. De begroting van het Grand Theatre bedroeg 2,3 miljoen; het Grand Theatre had zijn financiën op orde. Alles werd anders in 2013, toen het rijk de subsidie aan productiehuizen stopzette, dus ook aan het Grand Theatre.

Tabel 1; subsidies Grand Theatre

subsidie	2012	2013	2014	2015	2016
Rijk	718.000 struct 242.832 (incid frictiekosten)	0	0	0	0
gemeente	501.000 struct	479.000 struc 225.000 incid	493.000 struc 175.000 incid	497.000 struc 150.000 incid	497.000 struc 125.000 incid
provincie	27.500	27.500	27.200	27.200	27.200

Gemeentelijke subsidie

Uw raad besloot in de cultuurnota 2013-2016 *Tegen de stroom in* het Grand Theatre niet volledig te compenseren voor het wegvallen van de rijkssubsidie, maar wel structureel te blijven ondersteunen met 479 duizend euro, voor de podiumfunctie (die tot 2013 ondergeschikt was aan de productiefunctie) en een bescheiden productiefunctie (tot dan toe de hoofdfunctie). Daarnaast besloot uw raad tot een extra incidentele bijdrage in de periode 2013-2014 van respectievelijk 225 duizend en 175 duizend euro om de kosten van de koerswijziging te dekken en een nieuw exploitatiemodel te ontwikkelen. Het Grand Theatre kreeg daarmee de kans zich in een nieuwe rol als podium en faciliterende organisatie voor productie te bewijzen. Wij kenden subsidie toe om de basisorganisatie in stand te houden en de basisfaciliteiten van het gebouw te exploiteren. Voor het daadwerkelijk produceren van voorstellingen werd het Grand Theatre afhankelijk van externe financieringsbronnen.

Evaluatie cultuurnota door Kunstraad

De Kunstraad concludeerde in de evaluatie 1^e jaar cultuurnota 2013-2016 dat het Grand Theatre financieel kwetsbaar was en dat het Grand het zonder aanvullende middelen in de periode 2015-2016 niet zou redden. Wij verzochten de toenmalige directeur naar aanleiding van dit advies van de Kunstraad een analyse en plan aan te leveren voor de periode 2015/2016 op basis waarvan wij een eventuele aanvullende bijdrage voor 2015 en 2016 konden afwegen.

De brief die de directeur stuurde op 8 september gaf aan dat het goed ging met het Grand, maar dat de jaarcijfers over 2013 en de halfjaarcijfers over 2014 tekorten lieten zien. Hij schatte het structurele tekort op 60 duizend euro. Hij vond dat de opdracht haalbaar was op voorwaarde van continuering van de incidentele bijdrage. De tweede reorganisatie zou de kosten voldoende omlaag brengen.

We hebben destijds besloten de subsidie aan het Grand Theatre in 2015 en 2016 voort te zetten en het Grand Theatre ook in 2015 (150 duizend) en 2016 (125 duizend) extra incidenteel te ondersteunen, op voorwaarde van een tweede reorganisatie om de exploitatie financieel gezond te maken. We hebben dit vervolgens met uw raad besproken. Het Grand richtte de blik op zowel een bredere podiumfunctie als behoud van aansluiting op het landelijk circuit voor talentontwikkeling.

Gemeentelijke rol in relatie tot Grand Theatre

Het GT is vanaf 2013 door de gemeente in ons Early Warning systeem in een regime van bijzonder toezicht geplaatst. Dat regime hanteren wij bij instellingen die weliswaar niet in de problemen zijn (GT heeft een goed track record in deze: altijd een solide financieel beheer en goedgekeurde jaarrekeningen met voldoende weerstandsvermogen) maar waar grote financiële veranderingen aan de orde zijn. De gemeente voert dan kwartaalgesprekken met de organisatie om tijdig informatie beschikbaar te hebben en om zo mogelijk problemen vòòr te zijn. Verder zijn er geen extra administratieve verplichtingen; een formele halfjaarrapportage volstaat. Wel hebben wij aan GT gevraagd om bij de kwartaalgesprekken een cijfermatige opstelling aan te leveren.

Resultaat 2013

Over 2013 is twee keer met de nieuwe directeur/bestuurder overleg geweest: op basis daarvan leek er geen reden voor zorg. De halfjaarrapportage 2013 gaf een voorspeld (aanloop) verlies van € 78.000 dat ook in gesprekken over de begroting 2013 was gemeld. Dit betrof een incidenteel en verklaarbaar verlies omdat investeringen in de tribune en inrichting werden gefinancierd. De algemene reserve van € 168.175 was voldoende om dit aanloopverlies op te vangen. De jaarrekening 2013 was vervolgens in lijn met die prognose; de accountant gaf een goedkeurende verklaring en in de managementletter werd aangegeven dat GT erin geslaagd was de vermindering van de subsidie adequaat op te vangen.

Wisselend beeld financiën in 2014

Over het eerste kwartaal 2014 is geen apart gesprek gevoerd: dit viel in de tijd samen met de jaarrekening 2013 die cf verwachting was.

halfjaar 2014 liet een negatief resultaat zien van 37.000. In het gesprek hierover in september 2014 sprak het Grand de verwachting uit dit tekort te kunnen beheersen door o.a. minder risicovolle programmering en door het aantal vaste fte 's naar beneden te brengen.

De prognose was dat het tekort in 2014 daarmee niet verder zou oplopen dan tot maximaal 60.000. Dit werd aanvaardbaar geacht, mede omdat er nog een eigen vermogen leek te zijn.

Gezien de daling van de gemeentelijke subsidie in 2014 met € 50.000 ten opzichte van 2013, leek er op papier een relatieve verbetering te zijn van het resultaat 2014 tov 2013.

Op 31 oktober 2014 echter werd de derde kwartaalrapportage ontvangen en deze liet een zeer positief beeld zien. Naar aanleiding hiervan heeft een gesprek plaatsgevonden op 4 november 2014. In dit gesprek bleek dat de rapportage niet juist opgesteld was. Er was eerder sprake van een tekort in plaats van een overschot. De omvang van dit tekort was op dat moment niet bekend. Ambtelijk is het Grand toen gevraagd om zo spoedig mogelijk juiste informatie aan te leveren zodat een adequaat beeld van de financiële positie gevormd kon worden.

Eerste week december werd de gecorrigeerde versie 3^e kwartaal aangeleverd.: er leek nu een hoger tekort ontstaan dan de eerder voorspelde € 60.000. Over deze rapportage - en met name de afwijking ten opzichte van de eerste versie - is vervolgens in die week ambtelijk acuut een overleg gepland met de directeur GT om zekerheid te verkrijgen welke cijfers nu als juist beoordeeld moesten worden. Dit leidde op 11 december tot een telefonisch onderhoud tussen de RvT en wethouder de Rook. In dat gesprek werd melding gemaakt van een nog niet exact gespecificeerd tekort en een nieuwe begroting.

Op 3 januari verzond de rvt een brief waarin zij aangaf dat het tekort over 2014 tussen € 145.000 en € 180.000 zou bedragen.

Beoordeling financiële situatie

Ons monitoringsysteem bevat gegevens die achteraf, na afsluiting van een kwartaal, halfjaar of jaar worden aangeleverd en ingeboekt. Zo kunnen trends gesignaleerd worden en regimes van meer of minder aandacht worden ingesteld. De directie/bestuurder van een instelling is echter te allen tijde verantwoordelijk om de gemeente tijdig in te lichten over mogelijke financiële problemen die het uitvoeren van afgesproken activiteiten in gevaar brengt.

In 2014 is er door GT niet eerder dan aan het eind van dat jaar melding gemaakt van financiële problemen. Met de nu geconstateerde omvang van de financiële problemen is duidelijk dat de organisatie in 2014 niet 'in control' is geweest. De tijdlijn die door de rvt van GT aan ons is aangeleverd over 2014 bevestigt het beeld dat er gedurende 2014 geen betrouwbare financiële informatie beschikbaar was binnen de organisatie.

Informatievoorziening rvt GT aan Gemeente Groningen

- 11 december vond telefonisch onderhoud plaats tussen de RvT en wethouder de Rook. In dat gesprek werd melding gemaakt van een nog niet exact gespecificeerd tekort en een nieuwe begroting.
- 3 januari verzond de rvt een brief waarin zij aangaf dat het tekort over 2014 tussen 145.000 en 180.000 zou bedragen.
- 7 januari vond bestuurlijk overleg plaats waarbij de rvt de brief heeft toegelicht en wij GT ambtelijke ondersteuning boden om de financiën adequaat in beeld te brengen.
- Daarna heeft regelmatig ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen de gemeente Groningen en het Grand Theatre over de omvang van het ontstane tekort.
-

- Op 3 maart was opnieuw bestuurlijk overleg met rvt. Daarin meldde rvt dat op grond van analyse het resultaat 2014 waarschijnlijk -250.000 zou bedragen (nog onder voorbehoud van validering door accountant) en dat de onbetaalde rekeningen per 1 feb optelden tot een bedrag van 350.000.
- Op 5 maart werd deze informatie schriftelijk aan ons college verstrekt inclusief concreet verzoek tot ondersteuning.

Vervolg

Zoals wij u eerder aangaven wilden wij de besluitvorming van de raad van toezicht afwachten nadat wij hun verzoek om financiële ondersteuning hadden afgewezen. Inmiddels zijn wij geïnformeerd dat het faillissement van de stichting GT op 17 maart is aangevraagd en op 18 maart is uitgesproken. Wij hebben daarop de subsidieverlening aan de stichting GT ingetrokken.

De afgelopen weken hebben wij contact gehad met verschillende partijen in de stad over de ontstane situatie. Dit gaat om partijen uit de culturele sector, zoals Noorderzon, Jonge Harten, de OPSB, de Noorderlingen, Club Guy&Roni maar ook met de eigenaren van het pand van het huidige Grand Theatre stichting GM35. Uit deze gesprekken blijkt een sterk draagvlak voor een voortzetting van de functies van het Grand Theatre.

Aangezien wij ook hechten aan een continuering van de functie die GT in de stad vervulde (talentontwikkeling en podium voor avontuurlijk theater) hebben wij Leo Pot als adviseur aangesteld om te onderzoeken op welke wijze de toekomst van het Grand Theatre vorm kan krijgen en hierbij te adviseren over zowel de toekomst van het podium als over de toekomst van culturele productie en Talentontwikkeling in Groningen

Wij hebben de adviseur ook gevraagd de culturele partners uit de stad te betrekken bij het onderzoek naar die continuering. Wij willen de ontstane situatie gebruiken samen met deze partners tot een toekomstbestendig programma te komen. Wij verwachten het advies van de heer Pot binnen twee maanden te ontvangen.

De budgettaire kaders worden gevormd door de nu vrijvallende subsidies van Stichting GT van 2015 en 2016. Wanneer de adviseur zijn voorstel gereed heeft zullen wij daarover een besluit nemen. Wij zullen uw raad natuurlijk over dit besluit informeren en met u bespreken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink